

DIDÀCTICA DE LA LLENGUA I
LA LITERATURA CATALANA A
SECUNDÀRIA

DIDÀCTICA DEL CATALÀ COM
A LLENGUA SEGONA

DISSENYEM I JUSTIFIQUEM UNA SEQÜÈNCIA
DIDÀCTICA

El club de la comèdia catalana

Anna Cucala Roca
Maria Sevilla Paris

Agraiments

A la Maria Rovira, l'Alejandra Jiménez, la Sofia Vergara i a tota dona que conta acudits i posa en escena monòlegs còmics en el context d'una cultura patriarcal com la nostra. Tant de bo cadascuna de les rialles i somriures còmplices que ens provoquen se segueixin escampant gràcies a la vostra presència en aquesta seqüència didàctica, i tant de bo amb elles també s'acabi silenciament d'una vegada a tots els que encara qüestionen l'escàs sentit de l'humor de les dones.

Material per al professorat

Títol de la unitat de programació: <i>El club de la comèdia catalana</i>	Etapa: ESO
	Nivell: 3r
	Trimestre: Segon
Introducció i justificació	
<p>Aquesta proposta didàctica es duu a terme en el marc del projecte “Riguem a la catalana”, el qual pretén emprar l'humor com a fil conductor de les activitats plantejades. La proposta es titula <i>El club de la comèdia catalana</i>, i té com a principal objectiu l'observació per part de l'alumnat del gènere discursiu del monòleg còmic per aprendre a diferenciar-lo d'altres gèneres similars i per conèixer les seves característiques principals. Aquest acostament al gènere permetrà als/les alumnes acabar elaborant el guió d'un monòleg que posteriorment hauran de representar i gravar.</p> <p>Com que es tracta d'una proposta amb la qual es vol potenciar la comunicació oral a partir del seu enllaç amb l'expressió escrita de caràcter col·loquial, considerem que el corpus textual emprat per confeccionar la seqüència ha de fer servir sobretot aquest registre lingüístic, ja que així s'evitarà que els/les alumnes elaborin textos pels quals s'han d'emprar registres amb un grau més alt de formalitat. Així mateix, com que ens trobem també a davant d'un gènere que combina diverses tipologies textuais mitjançant la vinculació de seqüències narratives amb altres de tipus més argumentatiu i fins i tot descriptiu, considerem que és un gènere idoni perquè l'alumnat es familiaritzi amb l'ús simultani de diverses seqüències textuais.</p> <p>D'aquesta manera, el corpus que plantejgem té com a eix central dos monòlegs còmics representats per dos monologuistes amb estils força diferents: l'Andreu Buenafuente i la Maria Rovira¹. Tot i que són presentats a l'activitat de contextualització per a què els/les alumnes siguin capaços de familiaritzar-se amb els monòlegs i de descriure les seves característiques principals enfront d'altres gèneres orals, la diversitat temàtica que presenten i els diferents punts de vista que cada monologuista dona sobre les qüestions que aborden poden ajudar a eixamplar la mirada dels/les alumnes sobre la realitat que els envolta, un aspecte que s'acota mitjançant una activitat específica posterior centrada en entendre el concepte de tòpic cultural.</p> <p>En aquest sentit, considerem també fonamental que un dels dos monòlegs que ha de servir als alumnes de referent inicial sigui interpretat per una dona i que tingui a més relació amb el sexisme, ja que aquest és un debat present en la societat actual que no sempre es pot adreçar en el context dels monòlegs d'humor per l'escassa presència de monologuistes femenines als mitjans de comunicació. Per aquesta raó, al llarg de la proposta es comptarà també amb altres monòlegs còmics duts a terme per dones per tal que l'alumnat pugui aprofundir els seus coneixements sobre el gènere a partir d'un corpus el més paritari possible.</p> <p>La resta de textos per dur a l'activitat inicial de contrast entre gèneres han estat escollits</p>	

¹ Buenafuente, Andreu. *Els petons*. Monòleg d'inici a *La Cosa Nostra*, TV3. 22/ 04/ 2010.

<https://youtu.be/Un6sdUZ6zCk>

Rovira, Maria. *Els sostens negatius*. Monòleg de “Es busca oye Sherman” (Minoria Absoluta).

15/ 06/ 2016

<https://youtu.be/qAvDn7Hp2CM>

d'acord amb les diferències que presenten amb el gènere del monòleg còmic, bé sigui per qüestions de caràcter formal, com en el cas de l'esquetx,² o per altres relacionades amb el contingut o el to del text, com el cas de l'arenga³ i el monòleg dramàtic⁴.

A partir d'aquesta primera aproximació al gènere, l'alumnat podrà anar exercitant diversos aspectes que li permetran treballar en la redacció del seu guió per a representar el monòleg. El material que s'empra en les sessions de descontextualització posteriors se centra en treballar l'anècdota còmica⁵ –eix central dels monòlegs humorístics– i els recursos narratius dels acudits⁶ que també poden ser emprats en els monòlegs.

En tots dos casos, s'opta novament per fer reflexionar l'alumnat sobre el material presentat a través de diverses bateries de preguntes, tot i que també s'incorporen exercicis breus de redacció per a poder anar dominant els recursos narratius vinculats als acudits. Finalment, en aquest darrer bloc d'activitats també es potencia la reflexió sobre el concepte del tòpic cultural⁷, un altre element constitutiu dels monòlegs còmics que, per tant, ha de ser correctament identificat pels/les alumnes, ja que així podran fer-lo servir com a fil conductor dels seus textos.

Un cop plantejades aquestes activitats de familiarització amb aquestes parts clau del monòleg còmic, es demana als/les alumnes que duguin a terme un primer exercici de redacció desenvolupant una anècdota a partir dels recursos i coneixements presentats fins a aquest punt de la proposta. Amb aquesta primera tasca de redacció, els/les alumnes poden anar emprant les primeres eines que necessitaran dominar per elaborar els seus guions, ja que més enllà de comprendre els textos que s'estan fent servir de referència cal que siguin capaços/es de produir-ne un amb característiques similars. Tot i així, se'ls faciliten més models d'anècdotes⁸ per a què disposin de més referències a l'hora de realitzar aquest primer exercici d'escriptura guiada.

En el bloc d'activitats següent es presenten diverses figures retòriques com la repetició, la hipèrbole i la comparació mitjançant altres gravacions de monòlegs còmics⁹. Tot i no ser exclusives d'aquest gènere, són elements que també han de ser coneguts pels/les alumnes, ja que poden ajudar a potenciar la comicitat dels seus textos. Un cop presentats i treballats, els/les alumnes hauran de posar-los en pràctica inserint-los en el text de l'anècdota elaborat al

² Esquetx de Polònia, TV3. 01/ 10/ 2015.

<https://www.youtube.com/watch?v=M1PTSekhmz8>

³ Arenga d'Aragorn. *El senyor dels anells. El retorn del Rei*, 2003. Subtitulada al català.

<https://www.youtube.com/watch?v=aMHbn8eclyY>

⁴ Monòleg dramàtic de *Hàmlet*, de William Shakespeare. Lectura dramatitzada.

https://www.youtube.com/watch?v=qduUPP_q1_s

⁵ Reconeixement d'una anècdota. *El reportatge*, Catalunya Ràdio (20/06/2008).

<http://www.ccma.cat/catràdio/alacarta/nom-programa/Com-fer-monolegs/audio/261229/>

⁶ Acudits de l'*APM Extra: un país d'acudit*. TV3, 11/03/ 2008.

<https://www.youtube.com/watch?v=zPReB9NoJ40>

Adaptació d'acudits. Martínez Cemeli, Pau. *Acudits en català*. 8/02/ 2014.

<https://www.youtube.com/watch?v=bUxM19UXtX4>

⁷ Vergara, Sofia. *Saturday Night Live*, traducció monòleg d'obertura. 18/10/2013

<https://www.youtube.com/watch?v=DZaoi-YKl5Q>

⁸ Romero, Berto. *Que no surti d'aquí*, 25/ 07/ 2007.

<https://www.youtube.com/watch?v=4ewbbR8UrRE&t=330s>

Jiménez, Alejandra. *Que no surti d'aquí*. 05/08/ 2007.

<https://www.youtube.com/watch?v=mlhyU6p4Po>

⁹ Rock, Chris. *Saturday Night Live*, traducció monòleg d'obertura. 2/11/2014

<https://www.youtube.com/watch?v=gYZLkqGhSzs>

Jiménez, Alejandra. Monòleg a *Que no surti d'aquí*, 05/08/ 2007 .

<https://www.youtube.com/watch?v=mlhyU6p4Po&t=36s>

bloc anterior, una activitat que els permet anar treballant l'exercici de la reescriptura.

Així mateix, també s'afegeix una darrera activitat per treballar aspectes més relacionats amb el pas a l'oralitat del guió escrit. Tot i que el gènere de l'embarbussament¹⁰ escollit per a desenvolupar aquesta tasca ens allunya del monòleg còmic, les cacofonies i els jocs de paraules propis dels embarbussaments poden ajudar els/les alumnes a reflexionar sobre la importància dels aspectes fonètics i morfosintàctics dels seus monòlegs, i alhora ens permeten també continuar insistint en la correcta classificació dels gèneres textuals existents.

Finalment, l'activitat de síntesi que es planteja permetrà als/les alumnes posar en joc tots els recursos treballats per redactar el guió del seu monòleg. La consigna de l'activitat consisteix en demanar-los que escullin un tema i que cerquin o inventin anècdotes relacionades que hauran d'anar desenvolupant per construir el seu text. Així mateix, també se'ls demana que el guió inclogui la resta de recursos narratius i retòrics treballats al llarg de la proposta.

Per poder fer el pas a l'oralitat del text escrit de forma efectiva, es plantejarà una activitat en forma d'assaig general per fer la posada en escena dels monòlegs a classe. En funció de les reaccions dels/les companys/es i de les valoracions emeses a la rúbrica d'autoavaluació i a la de coavaluació que s'emplenaran un cop concloses les representacions, el/la futur/a monologuista podrà dur a terme modificacions en el seu text per millorar-ne la qualitat. Un cop s'hagi dut a terme l'exercici de reescriptura, els/les alumnes hauran de representar novament el seu text perquè pugui ser gravat i penjat a l'aplicatiu del centre per a la sevavaluació final.

Àrea principal i àrees relacionades: Llengua catalana i literatura (àrea principal) Educació visual i plàstica (àrea relacionada)	Sessions: 12
Objectius didàctics:	Competències d'àrea Competències bàsiques
1) Reconèixer el gènere del monòleg còmic i familiaritzar-se amb alguns dels seus trets a partir de la comparació amb altres gèneres orals.	- Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.
2) Identificar l'anècdota com a element estructural bàsic del monòleg i aprofundir en el seu enllaç amb el tema sobre el qual tracta el text.	- Obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics, incloent-hi els elements prosòdics i no verbals.
3) Analitzar els recursos narratius i retòrics presents en el monòleg còmic (la comparació, la hipèrbole, la repetició) i	- Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.

¹⁰ *Bola de drac*, TV3.

<https://www.youtube.com/watch?v=Uq-PUlq61pQ>

practicar el seu ús.	
4) Reflexionar sobre qüestions relatives al pas a l'oralitat del guió escrit.	<ul style="list-style-type: none"> - Obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics, incloent-hi els elements prosòdics i no verbals. - Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.
5) Elaborar el guió d'un monòleg còmic d'acord amb les directrius atorgades i els coneixements i habilitats assolides durant el desenvolupament de la proposta.	<ul style="list-style-type: none"> - Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.
6) Representar el guió elaborat enfront dels companys i reelaborar-lo en funció de les valoracions rebudes.	<ul style="list-style-type: none"> - Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents. - Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.
7) Realitzar la gravació de la representació del monòleg còmic i penjar-la a l'aplicatiu del centre per fer-ne difusió amb la resta del grup-classe.	<ul style="list-style-type: none"> - Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta. - Interpretar i representar amb formes bidimensionals i tridimensionals, estàtiques i en moviment (àmbit artístic). - Compondre amb elements dels llenguatges artístics utilitzant eines i tècniques pròpies de cada àmbit (àmbit artístic).
8) Potenciar el desenvolupament de les capacitats creatives i imaginatives de l'alumnat, així com l'ús educatiu de les TIC.	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolupar projectes artístics disciplinaris o transdisciplinaris tant personals com col·lectius (àmbit artístic). - Gaudir de les experiències i creacions artístiques com a font d'enriquiment personal i social (àmbit artístic). - Fer ús del coneixement artístic i de les seves produccions com a mitjà de cohesió i d'acció prosocial (àmbit artístic).

Continguts

Dimensió comprensió lectora

Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15)

- Reconeixement del tipus de text.
- Distinció d'idees rellevants i secundàries, realització d'hipòtesis i d'inferències.
- Criteris de selecció i valoració de la informació: adequació a l'objectiu i al context de l'activitat proposada.
- Contrast amb coneixements propis.

Textos audiovisuals (CC1, CC23)

- Anàlisi pautada i interpretació.

Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23)

- Gèneres de text treballats: narratius, descriptius, expositius, argumentatius,

Dimensió expressió escrita

Esriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15)

- Adequació: registre lingüístic, adequació lèxica i sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència: ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió: ordenació i estructuració dels continguts, expansió de textos i connexió de les idees.
- Correcció: puntuació, ordenació per paràgrafs, estratègies de revisió i reparació senzilles.
- Producció creativa basada en les pròpies experiències i en situacions no reals.

Dimensió literària

Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text abans, durant i després de la lectura (CC11)

- Recursos estilístics i retòrics: hipèrbole, paral·lelisme, metàfora, pleonasme.

Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere des d'una perspectiva lúdica i creativa (CC13).

Dimensió comunicació oral

Interaccions orals presencials (CC6, CC7, CC8, CC16, CCD1)

- Episodis de col·laboració lingüística, autocorreccions i correccions mútues, recerca i exposició d'informació, debats pautats i reglamentats, cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.

Dimensió actitudinal i plurilingüe

Utilització dels coneixements de llengües en contextos reals i funcions diverses (CC18)

- Influències entre llengües en l'actualitat: manlleus, formes de calc.

Bloc transversal de coneixement de la llengua

Pragmàtica (CC19)

- Registres lingüístics segons la situació comunicativa.
- Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge.
- Modalitats oracionals i relació amb el context.

Fonètica i fonologia (CC20)

- Patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats.

Lèxic i semàntica (CC21)

- Expressions comunes i frases fetes bàsiques.
- Camps lexicosemàntics i lèxic nou.
- Mecanismes de formació de paraules: derivació.
- Denotació i connotació.
- Relacions semàntiques: sinonímia.

Morfologia i sintaxi (CC22)

- Categories gramaticals.
- Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text.

Dossiers personals d'aprenentatge

Material per a l'alumnat

Activitats de la seqüència

Fases	Activitats	Organització social i d'aula Rol del professorat Rol de l'alumnat	Temps previst	Recursos i materials	Indicadors d'avaluació
C1	Visualització de dos monòlegs còmics i debat pautat a partir d'una bateria de preguntes. Avaluació dels coneixements previs dels alumnes sobre el gènere i enllaç amb el material treballat.	Treball amb el grup-classe. El/la docent haurà d'adoptar el rol de dinamitzador/a del debat per aconseguir que tots/es els/les alumnes vagin donant la seva opinió sobre les preguntes plantejades a l'activitat. Els/les alumnes hauran	'60	Equip informàtic per projectar el material audiovisual (vídeos de monòlegs còmics). Llapis o bolígraf per prendre nota al Material per a l'alumnat de	Respostes facilitades al <i>Material per a l'alumnat</i> , Activitat 1.

	<p>Activitat adaptada per a alumnes amb NEE: presentació d'una anècdota breu sobre el coneixement de paraules noves en català i bateria de preguntes per treballar la comprensió del text i el seu vocabulari.</p>	<p>d'adoptar un rol proactiu per poder desenvolupar aquesta tasca de forma conjunta entre tots/es el companys/es.</p> <p>En el cas de l'adaptació de l'activitat per a alumnes amb NEE, es pot propiciar la realització d'un debat similar entre el grup d'alumnes que segueix l'adaptació, tot i que caldrà que el/la docent divideixi el temps de la sessió per a poder exercir el rol de dinamitzador/a en tots dos casos.</p>		<p>les respostes donades oralment a l'aula.</p>	
C2	<p>Visualització de vídeos amb altres gèneres textuais orals i debat pautat a partir d'una bateria de preguntes.</p> <p>Avaluació dels coneixements previs dels alumnes sobre altres gèneres orals semblants al monòleg i enllaç amb els materials treballats.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>El/la docent haurà d'adoptar el rol de dinamitzador/a del debat per aconseguir que tots/es els/les alumnes vagin donant la seva opinió sobre les preguntes plantejades a l'activitat.</p> <p>Els/les alumnes hauran d'adoptar un rol proactiu per poder desenvolupar aquesta tasca de forma conjunta entre tots/es els/les companys/es.</p>	'60	<p>Equip informàtic per projectar el material audiovisual (vídeos del monòleg dramàtic, l'esquetx i l'arenga).</p> <p>Llapis o bolígraf per prendre nota de les respostes donades oralment a l'aula.</p>	<p>Respostes facilitades al <i>Material per a l'alumnat</i>, Activitat 2.</p>
C3	<p>Elaboració d'un llistat de característiques pròpies del monòleg còmic i d'altres que no són pròpies d'aquest gènere.</p> <p>Revisió de les percepcions dels alumnes sobre el gènere i reorientació en cas de detectar-hi errors.</p>	<p>Treball en grups (nombre de membres variable en funció de la ràtio del grup-classe).</p> <p>Rol secundari del/la docent, ja que en aquesta activitat són els/les alumnes els/les que han de debatre per elaborar el llistat demandat. El/la docent els reconduirà en aquest procés en cas de detectar errors, però ha de fomentar la inferència autònoma dels/les alumnes perquè prenguin consciència sols/es dels seus errors.</p> <p>Rol proactiu dels/les alumnes per a configurar aquest llista de forma conjunta, donant espai a les idees de tots/es els/les companys/es i respectant els torns de paraula per a fomentar el debat.</p>	'60	<p>Llapis o bolígraf per redactar el llistat al <i>Material per a l'alumnat</i>.</p> <p>També es recomana comptar amb equip informàtic i de projecció perquè els/les alumnes puguin tornar a veure part del material audiovisual a l'aula en les sessions anteriors si els fa falta.</p>	<p>Llistat elaborat al <i>Material per a l'alumnat</i>, Activitat 2.</p>

D1	<p>Reconeixement de l'anècdota com a element constitutiu del monòleg còmic a partir de l'extracte d'un programa de ràdio i d'una bateria de preguntes relacionada amb el material escoltat.</p> <p>Avaluació dels coneixements previs de l'anècdota per part dels alumnes i enllaç amb el seu paper estructural en el monòleg còmic.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>Rol de dinamitzador/a del docent perquè els/les alumnes puguin respondre a la bateria de preguntes plantejada sobre el material escoltat i perquè plantegin els dubtes que puguin sorgir en el desenvolupament de l'activitat. En el cas de la darrera activitat proposada (revisió del llistat elaborat a l'activitat anterior), caldrà reagrupar els/les alumnes en els grups elaborats durant l'anterior sessió i constatar que es revisa la tasca realitzada en aquella sessió.</p> <p>Escolta atenta dels/les alumnes del material proposat per poder respondre a les preguntes plantejades. Treball individual, tret de la darrera activitat, per a la qual els/les alumnes hauran de refer els grups conformats a la sessió anterior per ampliar el llistat que van elaborar.</p>	30' per a la bateria de preguntes i 30' per refer l'activitat en grup.	<p>Equip informàtic per poder escoltar el fragment del programa de ràdio que s'ha de treballar.</p> <p>Llapis o bolígraf per resoldre la bateria de preguntes.</p>	<p>Respostes de la bateria de preguntes i revisió del llistat elaborat <i>per a l'alumnat</i>, Activitat 4.</p>
D2	<p>Presentació del cop d'efecte (<i>punchline</i>) i dels recursos narratius que permeten generar-lo.</p> <p>Activitats de resposta múltiple per explicar el funcionament de diferents cops d'efecte presents en el gènere de l'acudit i redacció d'aquests textos breus emprant recursos narratius que ajuden a potenciar el gir còmic final en el text.</p> <p>Activitat adaptada per alumnes amb NEE: ús d'una anècdota sobre viatges per abordar la diversitat temàtica del gènere. Plantejament d'una activitat multiresposta per treballar el concepte de final còmic inesperat a partir d'una anècdota sobre malentesos lingüístics</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>Rol de dinamitzador/a del docent perquè els/les alumnes responguin a les preguntes plantejades a les dues bateries de preguntes i a l'activitat de resposta múltiple. A més, caldrà que ajudi als/les alumnes a l'hora de trobar acudits per a redactar d'acord amb les característiques especificades a les dues activitats de redacció proposades.</p> <p>Es recomana postergar aquesta part de l'activitat per a la segona meitat de la sessió, ja que així els/les alumnes disposaran de més temps per elaborar-la.</p> <p>Rol proactiu dels/les alumnes per respondre les preguntes plantejades a la bateria de preguntes i per escollir la resposta més adequada al darrer exercici de multiresposta.</p>	30' per respondre la bateria de preguntes i l'exercici de resposta múltiple, i 30' per començar a redactar els dos acudits.	<p>Equip informàtic per poder dur a terme la visualització del material audiovisual (acudits del programa <i>APM</i>) a l'aula amb tot el grup-classe.</p> <p>Llapis o bolígraf per respondre la bateria de preguntes i per redactar el dos acudits d'acord amb la consigna plantejada.</p>	<p>Respostes de la bateria de preguntes, de l'activitat de resposta múltiple i redacció dels acudits del <i>Material per a l'alumnat</i>, Activitat 5.</p>

	<p>i redacció d'un final d'aquestes característiques a partir d'una nova anècdota sobre viatges.</p>	<p>En el cas dels acudits que cal redactar, si l'alumne/a no recorda cap que contingui les característiques demanades podrà acabar aquesta activitat a casa consultant les fonts que siguin necessàries.</p> <p>Pel que fa a l'activitat adaptada, el/la docent haurà de corroborar que els/les alumnes identifiquen correctament la diversitat temàtica presentada en relació amb el gènere de l'anècdota i el funcionament del gir inesperat de l'acció.</p> <p>Com que la segona part de l'activitat plantejada inclou un petit exercici de redacció, es recomana al/la docent que dugui a terme una correcció per a que l'alumne/a pugui fer una reescriptura d'aquest text, ja que li servirà de pràctica per a la realització de tasques posteriors.</p>			
--	--	--	--	--	--

<p>D3</p>	<p>Reconeixement del tòpic cultural i debat sobre la seva inserció en el monòleg còmic a partir d'una bateria de preguntes.</p> <p>Relació amb el material visualitzat a la primera sessió de contextualització.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>Rol de dinamitzador/a del/la docent per garantir que els alumnes resolien les bateries de preguntes i l'exercici de resposta múltiple. En el cas del debat final plantejar, caldrà que el/la docent s'asseguri de que els/les alumnes identifiquen correctament el tòpic cultural present als materials plantejats.</p> <p>Es recomana posposar el debat per a la part final de la sessió perquè els/les alumnes disposin de més temps. En funció de la ràtio del grup, es pot plantejar la possibilitat de fer-lo en grups més petits.</p> <p>Rol proactiu de l'alumne/a per resoldre la bateria de preguntes i l'exercici de multiresposta de l'activitat. En el cas del debat plantejat, caldrà mantenir una actitud respectuosa amb les opinions de la resta de companys/es i exercitar l'escolta activa.</p>	<p>30' per redactar les respostes de la bateria de preguntes i fer la tria de la resposta a l'exercici amb diverses solucions.</p> <p>30' per dur a terme el debat sobre el tòpic cultural que apareix reflectit als vídeos vistos.</p>	<p>Equip informàtic per dur a terme la visualització del material audiovisual (fragments del monòlegs còmics).</p> <p>Llapis o bolígraf per respondre la bateria de preguntes, l'exercici multiresposta i per prendre nota de les conclusions del debat plantejat a la part final de l'activitat.</p>	<p>Respostes de les bateries de preguntes, de l'activitat multiresposta i de les idees sorgides del debat plantejat al <i>Material per a l'alumnat</i>, Activitat 6.</p>
<p>D4</p>	<p>Exercici de redacció d'una anècdota a partir d'unes pautes predeterminades.</p> <p>Inserció del gir còmic, dels recursos narratius i del tòpic cultural treballats a les dues activitats anteriors. Relació d'aquests elements amb d'altres que els alumnes ja han hagut d'haver integrat en etapes educatives anteriors (estructura de l'anècdota amb plantejament, nus i desenllaç).</p>	<p>Treball inicial amb el grup-classe per remarcar les instruccions a seguir per fer aquesta tasca de forma individual.</p> <p>El/la docent haurà de repassar tots els elements que es demanen a la consigna per garantir que els/les alumnes prenen nota d'ells. L'activitat es començarà a l'aula per poder resoldre els dubtes inicials dels/les alumnes.</p> <p>Escolta activa per part dels/les alumnes per copsar tots els elements que hauran d'introduir en la redacció de l'anècdota.</p>	<p>15-20' minuts de repàs de la consigna i 40-45' per iniciar l'exercici de redacció individual i resoldre dubtes dels/les alumnes.</p>	<p>Llapis o bolígraf i fulls a banda per dur a terme la redacció de l'anècdota. Tot i que s'hagin elaborat esborranys, es demana només la versió final del text.</p>	<p>Text adjuntat al <i>Material per a l'alumnat</i>, Activitat 7. El/la docent haurà de revisar-lo per assenyalar els errors que pugui contenir.</p>

	<p>Activitat adaptada per alumnes amb NEE: presentació de les parts de l'anècdota (plantejament, nus i desenllaç) amb exemples perquè els alumnes puguin redactar de manera compartimentada les parts de la seva anècdota còmica.</p> <p>Exemples articulats a partir dels dos temes treballats durant la proposta (l'aprenentatge d'una nova llengua i els esdeveniments que es poden produir durant un viatge).</p>	<p>També caldrà que rellegeixin la consigna per veure si els genera algun dubte que calgui esclarir abans de començar l'exercici de redacció.</p> <p>En el cas dels materials audiovisuals plantejats, es recomana el visionat a casa per fomentar la resolució autònoma de dubtes sobre el text que cal elaborar o per comparar el text creat amb aquestes referències.</p> <p>Pel que fa a l'activitat adaptada, es recomana una lectura conjunta del/la docent amb tots/es els/les alumnes de l'activitat per confirmar que entenen quines són les tres parts del text (plantejament, nus i desenllaç) i per avaluar la utilitat dels exemples facilitats.</p> <p>Es recomana també que el/la docent vagi revisant la redacció dels textos proposada perquè els/les alumnes puguin anar corregint el seu text de cara a l'exercici de síntesi final.</p>			
D5	<p>Presentació de tres figures retòriques a partir de fragments de monòlegs còmics.</p> <p>Reflexió sobre la presència d'aquests recursos en el monòleg còmic a partir de bateries de preguntes i posada en pràctica mitjançant la inserció d'un dels tres recursos treballats (la hipèrbole, la repetició i la comparació metafòrica) en el text de l'anècdota elaborat a l'activitat prèvia.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>Rol de dinamitzador/a del/la docent per facilitar la resolució de les bateries de preguntes a partir dels materials visualitzats.</p> <p>En el cas de l'exercici de reescriptura de l'anècdota, es recomana repassar la consigna amb tot el grup perquè els/les alumnes puguin dur a terme la tasca a casa de forma individual.</p> <p>Visualització atenta del material proposat per part dels/les alumnes, ja que hauran de respondre preguntes fetes a partir d'ells. En el cas de l'exercici de reescriptura, es recomana que els/les alumnes marquin allò que es demana a la consigna al seu material per garantir</p>	<p>45-50' per dur a terme la reproducció del material audiovisual i anar treballant les bateries de preguntes de forma individual.</p> <p>15-10' per poder repassar la consigna de l'exercici de reescriptura de l'anècdota.</p>	<p>Llapis o bolígraf per respondre les bateries de preguntes.</p> <p>Recuperació dels fulls a banda on s'ha redactat l'anècdota per afegir el recurs retòric en l'exercici de reescriptura.</p>	<p>Respostes facilitades a les bateries de preguntes del <i>Material per a l'alumnat</i> i exercici de reescriptura de l'anècdota elaborada a l'Activitat 7.</p> <p>En el cas del text, es tindrà en compte la introducció d'un dels recursos retòrics treballats a classe i la seva millora a partir de les marques</p>

		que ho duran a terme quan facin el treball a casa.			fetes pel/la docent.
D6	<p>Presentació dels recursos fonètics necessaris per dur a terme el pas a l'oralitat del text escrit.</p> <p>Visualització de material audiovisual i seguiment d'una bateria de preguntes per fomentar la reflexió sobre la importància d'aquests recursos en el gènere del monòleg còmic.</p> <p>Enllaç del vídeo emprat amb d'altres visualitzats durant la proposta per trobar-hi més característiques fonètiques útils a l'hora de representar un monòleg.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>Rol de dinamitzador/a del/la docent per garantir que els/les alumnes s'impliquen en respondre la bateria de preguntes plantejada a partir del material visualitzat.</p> <p>En el cas de la darrera pregunta que ha de ser resolta en grup, el nombre de components que conforma dependrà de la ràtio del grup-classe.</p> <p>El/la docent pot guiar els/les alumnes recomanant-los la visualització d'un fragment determinat d'un monòleg que els permeti trobar més trets útils pel pas a l'oralitat del text escrit.</p> <p>Rol proactiu dels/les alumnes per dur a terme els exercicis individuals plantejats a la bateria de preguntes i per a aportar idees al debat en grup que permetin resoldre la darrera qüestió plantejada.</p>	<p>30-40' per realitzar el treball individual plantejat a la bateria de preguntes.</p> <p>30-20' minuts pel debat en grup dels recursos orals per representar un monòleg còmic.</p>	<p>Equip informàtic per poder dur a terme la visualització del material audiovisual.</p> <p>Llapis o bolígraf per respondre la bateria de preguntes i prendre notes del debat plantejat.</p>	<p>Respostes facilitades a la bateria de preguntes del <i>Material per a l'alumnat</i>.</p>
S1	<p>Plantejament de l'elaboració del guió d'un monòleg còmic a partir d'una consigna amb pautes i suggeriments que els/les alumnes han de seguir o a les quals poden recórrer.</p> <p>En aquesta consigna s'inclouen tots els elements treballats al llarg de la proposta: tria d'un tema que pot ser un tòpic cultural, vinculació del tema amb un mínim de dues anècdotes còmiques, introducció del cop d'efecte còmic (<i>punchline</i>) i del recurs narratiu més adient per generar-lo i inclusió d'almenys una de les tres figures retòriques treballades.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>El/la docent resseguirà tots els ítems de la consigna per confirmar que els/les alumnes prenen nota d'ells. Així mateix, també pot anar suggerint o projectant a classe fragments dels materials treballats a la proposta perquè els/les alumnes comptin amb referències concretes a l'hora de treballar cada part del seu guió.</p> <p>Escolta atenta per part de l'alumne/a per poder anar prenent nota de tots els elements que ha de tenir el guió del monòleg. Relectura atenta de la consigna plantejada per detectar dubtes que puguin sorgir abans d'iniciar la redacció del text.</p>	<p>15'-20' per repassar la consigna de l'activitat amb els/les alumnes.</p> <p>45-40' per iniciar l'activitat a classe i recuperar algun material audiovisual emprat durant la proposta que pugui ser útil per a la realització de l'exercici.</p>	<p>Equip informàtic per poder dur a terme la revisió de materials audiovisuals treballats durant la proposta.</p> <p>Llapis o bolígraf i fulls a banda per poder redactar el guió del monòleg còmic.</p>	<p>Fulls a banda on es redacta el guió del monòleg còmic. Aquesta versió del text serà avaluada en relació amb la versió final entregada un cop realitzat l'assaig general (Activitat 11).</p>

	<p>També es donen directrius relatives al format de presentació del text i es fan recomanacions per a la posada en escena del text que es durà a terme en l'activitat següent.</p>	<p>En cas que sorgeixin més dubtes durant la continuació d'aquest treball individual a casa, l'alumne/a haurà de plantejar-los al/la docent per a rebre una tutorització més personalitzada.</p>				
S2	<p>Assaig general de la posada en escena del monòleg còmic elaborat pels alumnes.</p> <p>Aquesta activitat es duu a terme a partir del guió del monòleg còmic elaborat pels/les alumnes, i és avaluada amb dues rúbriques incloses al <i>Material per a l'alumnat</i>: la rúbrica d'autoavaluació que haurà d'emplenar l'alumne/a (o alumnes, si el monòleg s'ha fet en parella) i la de coavaluació amb la que un/a alumne/a valorarà la feina d'un/a altre/a (o altres).</p> <p>Activitat adaptada per a alumnes amb NEE: lectura en veu alta de l'anècdota elaborada pels/les alumnes amb NEE.</p> <p>Aquesta lectura serà avaluada mitjançant una rúbrica d'autoavaluació amb què cada alumne valorarà el seu propi treball i amb una de coavaluació amb què un/a alumne/a valorarà el treball d'un/a altre/a company/a.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>Rol de dinamitzador/a del/la docent per fomentar un clima de complicitat durant la realització de l'assaig. Es recomana també presentar les rúbriques d'avaluació i de coavaluació abans d'iniciar l'activitat perquè tots/es els/les alumnes estiguin assabentats/des de quins criteris se seguiran per valorar el seu treball.</p> <p>Per facilitar que cada alumne/a estigui atent/a durant aquesta activitat, se li assignarà prèviament l'avaluació d'un monòleg elaborat per un/a altre/a company (o companys/es), de manera que haurà d'anar prenent nota de tots els elements que apareguin en aquest monòleg.</p> <p>Escolta atenta dels/les alumnes quan estiguin duent a terme el rol d'espectadors/es dels monòlegs i d'un clima de respecte cap a la feina dels/les companys/es a l'hora de desenvolupar les representacions.</p> <p>En el cas de l'activitat adaptada per alumnes amb NEE, el/la docent haurà d'haver facilitat prèviament als/les alumnes la primera part de la consigna (la referida a la millora del text) per garantir que puguin dur a terme la lectura en veu alta de la seva anècdota amb la versió definitiva del text.</p> <p>Pel que fa al rol dels/les alumnes, es recomana potenciar el mateix clima de complicitat i respecte pel treball dels/les companys/es per dur a</p>	'10 minuts per a la presentació de les rúbriques per part del/la docent i 50' per dur a terme l'assaig general.	<p>En cas de no poder concloure l'activitat en una única sessió, es recomana finalitzar-la en el temps assignat per a la següent.</p>	<p>Full imprès amb la consigna i les rúbriques d'avaluació per presentar-ho als/les alumnes.</p> <p>Llapis o bolígraf per a anar prenent nota dels trets del monòleg que cada alumne/a avalua i per emplenar les rúbriques.</p>	<p>Rúbriques presents al <i>Material per a l'alumnat</i> i notes que el/la docent vagi realitzant de l'actuació de cada alumne/a per contrastar-les després amb les que facin els/les alumnes.</p>

		terme l'activitat.			
S3	<p>Gravació del monòleg representat a classe. La gravació haurà de ser penjada a l'espai Moodle de l'assignatura per tal que pugui ser avaluada pel/la docent. En aquesta tramesa s'inclourà també el guió escrit elaborat.</p> <p>Aquesta gravació ha d'incloure títols de crèdit a l'inici i al final amb els elements assenyalats a la consigna de l'activitat.</p> <p>Activitat adaptada per a alumnes amb NEE: es proposa la gravació de la lectura en veu alta de l'anècdota feta a l'assaig general com a activitat addicional.</p>	<p>Treball amb el grup-classe.</p> <p>El/la docent repassarà totes les claus de la consigna dissenyada per realitzar la gravació del monòleg a l'aula, de manera que els/les alumnes hauran d'anar prenent nota i verbalitzant els dubtes que puguin tenir sobre l'activitat.</p> <p>Tot i que aquesta última activitat està pensada per a ser elaborada de forma individual (o per parelles, si el guió s'ha escrit conjuntament) a casa, es poden destinar sessions afegides per a realitzar les gravacions al centre amb l'ajut del/la docent o d'altres companys/es, així com per incloure els títols de crèdit al vídeo.</p> <p>En el cas dels/les alumnes amb NEE que vulguin fer aquesta gravació, es recomana seguir la mateixa dinàmica.</p> <p>L'alumne/a haurà de realitzar una relectura atenta de la consigna per veure si li sorgeixen dubtes sobre els elements que s'han d'incloure a la gravació o sobre com els pot integrar correctament en el seu treball.</p>	<p>'10-15 minuts per repassar la consigna de l'activitat.</p> <p>La resta de la sessió ('45-50) es destinarà a resoldre dubtes sobre l'activitat i a revisar els canvis introduïts als guions en funció de les valoracions emeses a les rúbriques d'avaluació.</p>	<p>Full imprès amb la consigna per repassar-la amb els/les alumnes.</p> <p>Fulls a banda amb el guió del monòleg modificat.</p>	<p>Gravació del monòleg penjada a l'espai Moodle de l'assignatura i versió definitiva del guió.</p> <p>Per avaluar el segon ítem es tindrà en compte la primera versió entregada del text, ja que així es poden veure els canvis que l'alumne/a ha introduït.</p>

Orientacions per al desenvolupament

Com ja s'ha comentat a la introducció, bona part de la proposta didàctica plantejada s'articula a l'entorn de diverses bateries de preguntes, moltes de les quals estan dissenyades per fomentar un debat obert a classe. D'aquesta manera, el paper del/la docent haurà de centrar-se en mirar de regular aquests debats incentivant la participació de tot l'alumnat i potenciant la generació de més preguntes que puguin sorgir arran del visionat conjunt del material.

Per exemple, en el cas de les activitats de contextualització inicials, l'objectiu central és detectar les percepcions errònies que els/les alumnes puguin tenir sobre el gènere del monòleg còmic per tal de construir conjuntament una de més acurada. Tot i que es demanarà als alumnes que plasmin les seves conclusions en les còpies físiques del *Material per a l'alumnat* que se'ls facilitarà, és recomanable comptar amb una còpia digital d'accés lliure a l'aplicatiu del centre que els permeti tornar a accedir en qualsevol moment a aquest material audiovisual, ja que així cada alumne/a també podrà anar plantejant de forma autònoma nous dubtes a l'entorn del gènere que podrà verbalitzar posteriorment a classe.

Posteriorment, les activitats de descontextualització permetran als/les alumnes anar treballant els aspectes constitutius del guió del seu monòleg. Tot i que són aspectes associats a l'expressió escrita que els alumnes hauran d'aprendre a dominar de forma individual –o per parelles en aquells casos en què s'hagi pactat amb el/la docent desenvolupar la proposta d'aquesta manera–, també és recomanable apostar per seguir veient el material audiovisual a classe de forma conjunta i realitzant les lectures en veu alta dels fragments seleccionats per il·lustrar l'aplicació de cadascun dels recursos presentats, ja que així el/ la docent podrà detectar novament si es produeixen inferències errònies per part de l'alumnat davant del material proposat.

En el cas de les activitats en què els/les alumnes han de posar en pràctica els recursos presentats mitjançant la redacció d'un text, és important que el/la docent dugui a terme una tasca de correcció posterior, ja que així l'alumne/a podrà rebre la valoració d'una veu experta que l'ajudarà a millorar aspectes del seu text. Així mateix, també és recomanable que es demani fer als/les alumnes un exercici de reescriptura a partir de la correcció feta, unes modificacions que el/la docent pot revisar de forma més superficial per constatar que l'alumne/a ha fet cas de les seves indicacions. En el cas de la proposta didàctica plantejada, cal recordar que els/les alumnes han de revisar l'anècdota que redacten inicialment per incloure un dels recursos retòrics treballats posteriorment. D'aquesta manera, el/la docent pot optar per realitzar una segona revisió del text un cop s'hagi inclòs aquest recurs per comprovar que l'alumne/a ho ha fet correctament.

L'últim dels materials proposats té a veure amb el pas de l'oralitat del guió escrit. Com ja s'ha indicat a l'inici, el recurs audiovisual emprat no pertany al gènere del monòleg còmic, però com en altres tasques plantejades amb materials que no pertanyen a aquest gènere, la tasca del/la docent s'ha de focalitzar en assenyalar les semblances i diferències que aquest altre gènere textual presenta respecte al del monòleg còmic, així com els elements propis del discurs oral que presenta en aquest cas i que poden ser aprofitats pels/les alumnes a l'hora elaborar els seus guions.

Finalment, l'activitat de síntesi plantejada permet als/les alumnes redactar els guions dels seus monòlegs a partir d'unes directrius concretes. Tot i així, és important que el/la docent estigui a la disposició dels/les alumnes per poder consultar l'elecció del tema escollit per desenvolupar el seu monòleg, ja que així podrà redirigir-lo en cas que detecti dificultats per enllaçar-lo amb anècdotes concretes, requisit indispensable per articular el guió del monòleg. Tanmateix, és recomanable que el/la docent no expliciti la resolució d'aquest possible conflicte als/les alumnes, ja que han de ser ells/elles mateixos/es els/les que arribin a aquesta conclusió per tal de descartar el tema escollit i proposar-ne així un de nou que els permeti desenvolupar la tasca d'acord amb la consigna plantejada.

Així mateix, també caldrà que el/la docent presti els ajuts necessaris als/les alumnes perquè puguin introduir els recursos narratius i retòrics treballats al llarg de la proposta en el guió del seu monòleg. Una de les estratègies que el/la docent pot emprar és la de remetre els/les alumnes a les referències donades al llarg de les tasques plantejades perquè revisin la posada en pràctica d'aquests elements, ja que amb el suport d'una referència concreta pot resultar-los molt més fàcil elaborar un fragment del text amb característiques similars. D'altra banda, també es pot ajudar l'alumne/a recomanant-li que provi el seu material enfront d'alguna altra persona, ja que així el podrà anar modelant de cara a l'assaig general del seu monòleg.

Pel que fa a aquest assaig general, també és important que el/la docent presti atenció al clima de complicitat general que haurà de regnar en el grup-classe per a què aquesta representació compleixi la seva funció d'avaluació formativa per a tots els/les alumnes. Així mateix, convindria presentar a l'inici de l'assaig les rúbriques d'autoavaluació i de coavaluació que

els/les alumnes hauran d'emplenar un cop finalitzada la sessió, ja que en funció de la valoració que es rebí dels companys/es i de la capacitat autocrítica que cada alumne/a tingui per jutjar el seu treball es podran dur a terme modificacions més o menys eficients dels seus textos.

Tot i així, és recomanable que el/la docent revisi les respostes donades en aquests exercicis avaluatius per constatar que s'han seguit les seves directrius, i també cal que s'asseguri que els/les alumnes duen a terme un exercici de reescriptura que atengui realment les remarques realitzades. En aquest sentit, es pot aconseguir que l'alumne/a revisi de forma més exhaustiva el seu text emfatitzant alguna de les remarques que el/la company/a li hagi fet a la rúbrica de coavaluació o afegint-ne alguna altra d'acord amb la impressió general que el/la docent tingui del seu treball.

La darrera part de l'activitat de síntesi consisteix en realitzar una nova representació del monòleg per a gravar-lo i penjar-lo a l'espai Moodle de l'assignatura. En les directrius per dur a terme aquesta última part de la tasca de síntesi també es demana als/les alumnes que afegeixin a aquesta gravació uns títols de crèdit inicials i uns de finals amb uns determinats ítems. Per a assegurar la presència d'aquests elements als vídeos elaborats caldrà conèixer prèviament el nivell de competència digital dels/les alumnes i plantejar la possibilitat de dur a terme una breu explicació a classe sobre el funcionament dels recursos d'edició de vídeo senzills existents que es poden fer servir per incloure'ls en una gravació (Movie Maker, Avidemux, Fimora...).

Així mateix, si durant el desenvolupament de la resta de la proposta sorgeixen dubtes relacionats amb com visualitzar els materials audiovisuals facilitats al *Material per a l'alumnat* o es dona el cas que algun dels/les alumnes no disposa de recursos per fer aquestes consultes en línia fora del centre, el/la docent també haurà d'estar disponible per atorgar als/les alumnes la informació i les eines necessàries per poder visualitzar el material quan sigui necessari.

L'avaluació

L'avaluació de l'activitat de síntesi que es proposa un cop finalitzada la seqüència didàctica es plantejarà mitjançant uns paràmetres similars als de les rúbriques d'autoavaluació i de coavaluació que els/les mateixos/es alumnes hauran fet servir per valorar els seus treballs. Mitjançant l'ús d'uns descriptors similars, l'alumne/a podrà realitzar un contrast més efectiu entre les habilitats i coneixements que cregui haver desplegat i els que el/la docent ha vist reflectits en la gravació final del monòleg. El pes d'aquesta part de l'activitat de síntesi en termes d'avaluació sumativa serà d'un 25%.

Així mateix, el/la docent també tindrà en compte el procés de reescriptura que l'alumne/a haurà realitzat del seu monòleg un cop l'hagi representat davant dels/les seus/seves companys/es. El/la docent avaluarà tant la primera versió del guió representada a l'assaig general com la darrera lliurada al Moodle de l'assignatura a l'hora de puntuar aquesta part de l'activitat de síntesi. Tot i que el pes d'aquest treball de reescriptura en termes d'avaluació sumativa serà també d'un 25%, es recomana fragmentar el percentatge per premiar l'esforç de l'alumne/a en aquells casos en què s'evidenciï una millora significativa de la primera versió del text.

Tanmateix, també es recomana tenir en compte el treball previ realitzat en el primer exercici de redacció d'una anècdota a l'hora d'avaluar el domini de la llengua escrita de l'alumne/a, ja que és possible que alguns/es d'ells/es tinguin més dificultats a l'hora d'elaborar un text més llarg com el del guió, però en canvi poden haver assolit de forma satisfactòria el domini dels recursos narratius necessaris per a elaborar una anècdota. En aquests casos, el/la docent

haurà de valorar si l'alumne/a ha assolit el nivell de competència mínima necessari en l'exercici de síntesi, ja que així podrà tenir més en compte el primer exercici de redacció per millorar la nota final de l'alumne/a.

D'altra banda, també es tindrà en consideració la participació de l'alumnat en totes les propostes realitzades durant la seqüència didàctica, sobretot en totes aquelles que han requerit una reflexió oral a dins de l'aula a partir de les bateries de preguntes plantejades o en les petites activitats en grup proposades. El pes d'aquests exercicis en termes d'avaluació sumativa serà del 20%, que és també el valor que s'atorgarà als exercicis de les bateries de preguntes treballats de forma individual.

Així mateix, es tindran en consideració les aportacions espontànies que els/les alumnes puguin fer quan assisteixin com a espectadors a la representació del monòleg dels/les seus/seves companys/es o durant alguna altra de les tasques plantejades al llarg de la proposta, ja que a partir de les valoracions que facin en aquesta darrera sessió o en aquelles reflexions que hagin realitzat de forma autònoma mitjançant la consulta del material treballat es podrà discernir si han integrat correctament els continguts presentats al llarg de la proposta. El pes d'aquestes intervencions autònomes en termes d'avaluació sumativa és del 10%.

Així mateix, també es recomana dur a terme una avaluació formativa que tingui com a objecte d'interès totes les activitats realitzades arran del visionat dels materials audiovisuals presentats al *Material per a l'alumnat*. Mitjançant la revisió de les respostes ofertes pels/les alumnes a les bateries de preguntes plantejades, el/la docent podrà anar veient si l'alumne/a està identificant correctament el gènere del monòleg còmic i les seves característiques constitutives, de manera que en aquells casos en què es detecti que no s'està generant una reflexió autònoma adequada, el/la docent podrà realitzar les remarques pertinents per reconduir als/les alumnes en el seu procés d'acostament al gènere. Evidentment, el/la docent també haurà de dur a terme una acció similar en el cas dels debats oberts que es realitzin en el marc de la proposta, sobretot en aquells casos en què aquestes dinàmiques assenten les bases de la correcta identificació del gènere, com és el cas de les sessions de contextualització.

Finalment, el/la docent també ha de tenir en compte l'ús que l'alumne/a ha anat fent de les TIC al llarg de tota la seqüència, sobretot a l'hora de realitzar l'activitat de síntesi final i en aquells moments en què se li han facilitat referències audiovisuals addicionals per realitzar-la. En aquest cas, es recomana dur a terme remarques de caràcter formatiu, ja que l'objectiu final és que l'alumne/a disposi de les eines necessàries per poder assolir les competències digitals fixades pel currículum.

L'alumnat amb NEE

En cas que ens trobem amb un grup-classe amb alumnes amb necessitats educatives especials, és recomanable que les activitats que es presenten al llarg de la proposta siguin adaptades mitjançant l'ús de materials específics per a aquest alumnat. Tot i així, el material escollit haurà d'estar sempre en relació amb el que s'ha proposat per a la resta dels/les alumnes del grup-classe, ja que així els/les alumnes amb NEE no se sentiran segregats/des de la resta del grup classe pel fet de realitzar activitats diferents a les que realitzen els/les seus/seves companys/es.

Tot i que seria recomanable dur a terme una readaptació del material proposat en funció de les dificultats que cada alumne/a presenti, el material que s'ha plantejat en les activitats adaptades d'aquesta proposta ofereix al/la docent un punt de partida que pot resultar-li força útil, ja que les bateries de preguntes sobre els que configuren l'exercici de contextualització i els dos tallers proposats poden ser escurçades o ampliades en funció de les necessitats específiques de cada alumne.

Pel que fa a l'activitat de síntesi, també es pot dur a terme el mateix exercici de simplificació o ampliació de certs punts de la consigna en funció de les necessitats de cada alumne/a referides. Així mateix, també es pot plantejar la possibilitat que alguns/es d'aquests alumnes duguin a terme aquesta activitat en parella, ja que així podran comptar amb l'ajut d'un/a altre/a company/a per dur-la a terme i es potenciarà a més la cooperació, la solidaritat i el respecte en l'assoliment de la tasca.

D'acord amb la proposta d'adaptació realitzada, es recomana dur a terme una avaluació sumativa en què l'activitat de contextualització compti un 20% respecte al total de l'avaluació, mentre que la realització de les activitats de descontextualització suposaria el 45% de la nota total. Finalment, l'activitat de síntesi final suposaria el 25% de la nota final, de manera que el 10% restant dependria de la participació activa de l'alumnat en el desenvolupament dels exercicis plantejats, un aspecte que inclou la realització de l'activitat extra plantejada per dur a terme la gravació de la lectura de l'anècdota feta a l'aula amb la resta de companys/es.

Al llarg de tota la proposta, és important que el/la docent exerceixi de suport perquè els/les alumnes amb NEE puguin anar prenent decisions de forma autònoma. Tot i així, cal recordar que si s'intervé excessivament en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge es podria acabar coartant la seva iniciativa personal. D'aquesta manera, els ajuts que es facilitin a l'alumnat amb NEE han d'anar en consonància amb les propostes plantejades al *Material per a l'alumnat*, ja que mitjançant la seva realització els/les alumnes podran anar assolint les competències d'àrea fixades pel currículum.

Material per a l'alumnat

El club de la comèdia catalana

Dades personals de l'alumne/a

Nom:

Cognoms:

La proposta didàctica que es presenta a continuació està conformada per un seguit d'activitats que us permetran conèixer més de prop el gènere del monòleg còmic. Mitjançant aquestes tasques, podreu anar coneixent algunes de les característiques principals d'aquest gènere textual, i també podreu treballar aspectes relacionats amb les parts que el constitueixen. L'objectiu final és que pugueu aplicar aquests coneixements per a redactar el guió d'un monòleg còmic, un text que també representareu i amb el qual us convertireu en monologuistes d'humor per una estona.

Activitat 1

Apropem-nos al monòleg còmic

Per realitzar aquesta primera activitat, cal que observeu detingudament els següents vídeos:

a. <https://youtu.be/qAvDn7Hp2CM>

Maria Rovira. *Els sostens negatius*. Monòleg de “Es busca oye Sherman” (Minoria Absoluta). 15/ 06/ 2016

b. <https://youtu.be/Un6sdUZ6zCk>

Andreu Buenafuente. *Els petons*. Monòleg d'inici a *La Cosa Nostra*, TV3. 22/ 04/ 2010.

Ara que ja els heu vist, responeu plegats/es les qüestions següents:

- 1) Coneixíeu alguna de les dues persones que apareixen en aquest vídeos? Si és així, diríeu que alguna d'elles és un/a humorista?
- 2) Digueu quines característiques creieu que tenen en comú aquests dos vídeos. Intenteu elaborar un llistat conjunt en què hi apareguin entre tres i cinc característiques.
- 3) De quin tema parla cadascun dels personatges al seu vídeo?
- 4) Quan parlen d'aquests temes ho fan de forma general o descriuen alguna situació concreta que hagin viscut directament ell/ella o altres persones properes (un/a amic/a, per exemple)?
- 5) Hi ha alguna expressió o paraula de les que els personatges empren al vídeo que us faci molta gràcia? Intenteu recordar-les i apunteu-les elaborant un petit llistat.
- 6) Us sentiu identificats per alguna de les frases o escenes que els personatges diuen en aquests vídeos? Digueu quines són o feu-ne una breu descripció.
- 7) Creieu que els vídeos que hem vist poden ser descrits com a gravacions de monòlegs còmics? Desenvolpeu els motius pels quals creieu que ho són o no.

Activitat 2

És un monòleg còmic?

En aquesta segona sessió, veurem tres vídeos més. Observeu-los també atentament.

- a. <https://www.youtube.com/watch?v=M1PTSekhmz8>
Fragment del programa *Polònia*, TV3. 01/ 10/ 2015.
- b. https://www.youtube.com/watch?v=qduUPP_q1_s
Lectura dramatitzada del monòleg de *Hàmlet*, de William Shakespeare.

- c. <https://www.youtube.com/watch?v=aMHbn8eclyY>
Escena d'Aragorn a *El senyor dels anells. El retorn del Rei*. 2003. Subtitulada al català.

D'acord amb els vídeos que acabeu de veure, intenteu respondre junts/es les següents preguntes:

- 1) Diríeu que algun d'aquests vídeos és humorístic? Si és així, quina creieu que és la característica principal que la diferencia del monòleg còmic?
- 2) I aquells vídeos en què no hi ha escenes d'humor, com els definiríeu? Comparteixen alguna característica amb el monòleg?
- 3) Doneu un títol alternatiu a cada vídeo. Feu que sigui un títol descriptiu conformat per un nom i un o dos adjectius.
- 4) Quins temes tracten els vídeos que heu vist?
- 5) Si haguéssiu d'escollir un d'ells per elaborar un monòleg còmic, quin escolliríeu? Per què descartaríeu els altres?
- 6) Amb quines escenes dels vídeos us heu sentit més identificats? Expliqueu per què.
- 7) El registre lingüístic que s'empra és igual a tots els vídeos? Creus que per a un monòleg còmic cal emprar un registre molt o poc formal?
- 8) Creieu que algun dels vídeos que hem vist són gravacions de monòlegs còmics? Expliqueu els motius pels quals creieu que ho són o no.

Activitat 3

Organitzem la informació sobre el monòleg còmic

Amb els vídeos que va veure les dues primeres sessions ja coneixeu una mica més de prop el gènere del monòleg còmic. D'acord amb les respostes que va donar després de veure tots aquests materials, elaboreu en grups de cinc o sis persones un llistat de característiques que us semblin pròpies del gènere i altres que no us ho semblin.

Si durant el debat en grup sorgeixen discrepàncies sobre quines característiques han de figurar a cada apartat, apunteu-les a sota de la taula i expliqueu quins són els motius pels quals teniu opinions diferents al respecte.

Us donem alguns exemples de característiques que podeu afegir al llistat.

Característiques pròpies del monòleg còmic	Característiques que no són pròpies del monòleg còmic
És un text que representa una persona sola	És un text que representa més d'una persona

Activitat 4

La importància de l'anècdota en el monòleg còmic

Escolteu aquest fragment del programa *El reportatge* de Catalunya Ràdio (20/06/2008) a partir del minut 1:28 i fins al minut 4:02:

<http://www.ccma.cat/catradio/alacarta/nom-programa/Com-fer-monolegs/audio/261229/>.

Un cop l'hagueu escoltat, responeu de forma individual a les següents qüestions:

- 1) Quins dos elements es diu que són molt importants per començar a escriure el guió d'un monòleg còmic?
- 2) Quin altre element es diu que pot ajudar en la redacció del monòleg còmic?
- 3) El/La guionista pot escriure sobre coses que no li han passat directament a ell/a?
- 4) D'acord amb el que es diu a la gravació, com funciona el procés d'ideació del monòleg: es passa d'una idea concreta a una de més general o es va d'una idea general a una de més concreta?
- 5) Què es recomana fer un cop es té fixat el tema sobre el qual tractarà el monòleg?

Reviseu el llistat que heu elaborat conjuntament amb el vostre grup a l'inici de la sessió.

Hi ha algun tret dels que es parla a la gravació que no consti al vostre llistat de característiques pròpies del monòleg? Si és així, afegiu aquelles que creieu convenients.

Activitat 5.

El cop d'efecte còmic

Observeu el primer acudit que s'explica en aquest vídeo:

<https://www.youtube.com/watch?v=zPReB9NoJ40>

APM extra: un país d'acudit. 11/03/ 2008

Respongueu les següents preguntes:

- 1) Qui protagonitza la història que s'explica a l'acudit? Què li ha passat?
- 2) Com defineix el narrador l'estat del protagonista? Escolliu algunes de les frases que diu sobre ell i anoteu-les a sota.
- 3) Quin és l'altre personatge que intervé en la narració?
- 4) Canvieu la frase següent a estil indirecte: "en això que el senyor del castell surt a les almenes i li diu: d'on vénis, tan fet caldo? Què t'ha passat?".
- 5) Què vol dir "estar fet caldo"? Expliqueu-ho fent servir al protagonista de l'acudit com a exemple.
- 6) Per què creieu que la frase final causa un efecte còmic? Expliqueu-ho amb les vostres pròpies paraules.

Recurs narratiu present en aquest acudit

- Un dels recursos útils que podem emprar per explicar un acudit té a veure amb la **ralentització de l'acció**. A l'acudit explicat hem vist una manera de desenvolupar-lo: es tracta de **donar molts detalls** que permetin generar un clima determinat en l'audiència, en aquest cas associat a l'estat en què es troba el protagonista. Amb aquest recurs, s'aconsegueix que el **gir inesperat** que dona l'acció al final sigui major.

Practiqueu-lo vosaltres

Se us acut algun acudit que conegueu que emprí el mateix tipus de recurs? Intenteu escriure'l i expliqueu-lo després als vostres companys. Tingueu en compte que per emprar aquest recurs també és recomanable que empreu un **ritme més lent** en el vostre discurs.

Ara observeu l'acudit que s'explica des del minut 2:13 fins al 2:23 del mateix vídeo i respongueu les qüestions següents:

- 1) Qui és el protagonista de l'escena que s'explica a l'acudit? Amb qui parla?
- 2) On se situa l'acció? Sabem gaires coses d'aquest espai?
- 3) Per què considereu que la resposta que dona el protagonista causa un efecte còmic? Redacteu una breu explicació per esclarir-ho.

Recurs narratiu present en aquest acudit

Un altre dels recursos que es fan servir en els acudits té a veure amb els **malentesos lingüístics** que es poden produir per emprar paraules de llengües diferents. Això provoca que un dels personatges presents en l'escena narrada dugui a terme una **inferència errònia** que causa un efecte còmic en l'espectador. En l'acudit que heu vist, aquest efecte el provoca la confusió entre una paraula provinent de l'anglès (*hall*) que és confosa amb una de castellana (*sol*).

Practiqueu-lo vosaltres

Se us acut algun acudit que conegueu en què es produeixi un malentès lingüístic similar? Intenteu escriure'l i expliqueu-lo després als vostres companys. En aquest cas, l'aspecte més important és que el vostre públic **conegui les dues llengües** entre les quals es produeix la confusió.

Ara que ja coneixeu alguns dels recursos narratius que aporten comicitat a un acudit, intenteu explicar quina és la gràcia dels acudits següents:

- a) Dos nois arriben tard a classe. La professora li pregunta a un d'ells:
 - Miquel, com és que arribes tard?
 - Doncs miri, és que resulta que estava somniant que viatjava per tot el món, i estava coneixent tants països que se m'ha fet tard.
 - I tu Joan, com és que has arribat tard?
 - És que he anat a l'aeroport a rebre'l.

b) Què feia l'home que gatejava pel terra del supermercat?

Buscar els preus baixos.

Comparem respostes

Quina dirieu que és la resposta que s'adapta millor a la que heu donat en el cas del primer acudit?

- a) La gràcia de l'acudit és que l'alumne ha viatjar per tot el món com en Willy Fog.
- b) La gràcia de l'acudit és que el segon alumne amplifica l'excusa que el primer ha donat amb una mentida encara més absurda.
- c) La gràcia de l'acudit és que la professora no qüestiona la mentida del primer alumne, i per això el segon en pot dir una encara de més grossa.
- d) La gràcia de l'acudit és que el que diuen els alumnes podria ser veritat si no fos perquè el primer diu que en comptes de viatjar de debò ho havia somniat.

I en el cas del segon, quina resposta s'ajusta més a la que heu donat?

- a) La gràcia de l'acudit és que l'home ha anat a buscar els preus baixos on no els pots trobar, perquè els productes no estan al terra del supermercat.
- b) La gràcia de l'acudit és que hi ha un home adult gatejant pel terra d'un supermercat.
- c) La gràcia de l'acudit és que es fa una pregunta absurda a la que no es pot donar cap resposta coherent.
- d) La gràcia de l'acudit és que l'adjectiu *baix* és interpretat en sentit literal quan s'hauria d'interpretar en sentit metafòric: que els preus siguin baixos no vol dir que siguin al terra, sinó que són econòmics.

Activitat 6

El tòpic cultural i la seva presència al monòleg còmic

Analitza els següents fragments dels monòlegs de la Maria Rovira i de l'actriu colombiana Sofia Vergara i respon a les preguntes que es formulen tot seguit.

Fragment 1

Maria Rovira. *Els sostens negatius*, monòleg de “Es busca oye Sherman” (Minoria absoluta). 15/ 06/ 2016

Del minut 0:48 a l'1:13 : <https://youtu.be/qAvDn7Hp2CM>

“Quan només trobes **sostens** de la teva talla amb **push-up** és com si et diguessin: Shhht, no fa falta que diguis res. Ja veig quin és el problema. **Tranqui, yo me encargo**. Perquè no és que estiguis malament tal i com estàs, mare de Déu, *quiéreme a ti misma y todo eso*. Però, eh que podries estar millor? I eh que vols estar millor?”

Fragment 2

Sofia Vergara. Traducció monòleg d'obertura al programa *Saturday Night Live*. 18/10/2013

Del minut 0:58 fins al 1:09: <https://www.youtube.com/watch?v=DZaoi-YKI5Q>

“Sempre havia escoltat que els immigrants vivien una experiència molt dura quan arribaven als Estats Units, però tothom va ser molt amable amb mi: els homes em pagaven begudes i m'oferin un lloc on dormir”.

Per entendre millor els fragments

1. Què s'explica al primer fragment? I al segon? Intenteu fer-ne un breu resum d'una línia amb els vostres pròpies paraules.
2. Quin és el tema amb el qual s'enllacen els fets explicats al primer fragment? I al segon? Intenteu sintetitzar-lo perquè sigui possible definir-lo amb un únic mot.
3. Creieu que els temes generals amb els que es poden relacionar aquests dos fragments s'assemblen? Tant si la resposta és sí com no, enraoneu-la.

Els tòpics culturals

Sabeu que és un tòpic cultural? Us oferim tres possibles definicions: escolliu aquella que us sembli més encertada.

- a. Un tòpic cultural és una idea que sempre és veritat, independentment del moment i la persona que l'enuncii.
- b. Un tòpic cultural és una opinió expressada per una persona en el marc d'una cultura i un moment històric determinat.
- c. Un tòpic cultural és quelcom que la gent repeteix, i a força de repetir-ho acaba sent veritat.

Encetem el debat

1. Per què creieu que el tòpic cultural és útil quan s'està elaborant el guió d'un monòleg?
2. Creieu que és un element que aporta comicitat al text?
3. Creieu que tots els temes poden ser considerats tòpics culturals?
4. En el cas del tema tractat als fragments de l'exercici anterior, creieu que existeix alguna visió que fomenti l'aparició d'aquest tòpic?

Debateu-ho a classe amb la resta de companys/es i redacteu per escrit les conclusions a què arribeu. En el cas de la darrera qüestió, podeu fer servir aquest fragment del monòleg de l'Andreu Buenafuente per contrastar-lo amb els dels dos monòlegs anteriors:

Els petons. Monòleg d'obertura a *La Cosa Nostra*, TV3. 22/ 04/ 2010.

Del minut 1:15 a l'1:53: <https://youtu.be/Un6sdUZ6zCk>

L'ús de la llengua en el text

1. Al fragment del monòleg de la Maria Rovira hi ha aquest tres mots destacats en negreta:

sostens
push-up
tranqui

Associeu cada mot a una de les deficions següents:

- a. Anglicisme emprat per fer referència a un determinat model de sostenidors.
- b. Terme emprat en el registre col·loquial per manllevació del castellà. El terme acceptat per la normativa és "sostenidors".

- c. Adjectiu acurtat per un fenomen lèxic anomenat truncació. Si no s'apliqués aquest fenomen, l'adjectiu seria "tranquil·la".
2. Per què creieu que la Maria Rovira fa servir cadascuna d'aquestes paraules en els seus monòlegs? Podria haver fet servir un sinònim? Recupereu les frases en què apareixen aquests tres mots i substitueu-los per les expressions sinònimes que us semblin més apropiades.
3. Us heu fixat que també hi apareixen frases en castellà? Quines són? Reviseu el text i redacteu-les a sota.
4. Creieu que el fet que apareguin aquestes frases en castellà té alguna cosa a veure amb les paraules que hem analitzat abans? Per respondre, penseu en quin registre lingüístic ha estat elaborat el text (formal, col·loquial).

Activitat 7

Practiquem la redacció d'una anècdota

Ara que ja heu vist com es desenvolupa una anècdota i que coneixeu alguns dels recursos que es poden emprar per generar comicitat en un acudit, us demanem que expliqueu una anècdota que contingui un gir final (*punchline*). Abans de començar a redactar-la, tingueu en compte aquestes recomanacions:

- a. **L'anècdota ha d'estar relacionada amb un tema més ampli.** Per exemple, si recordeu el monòleg de l'Andreu Buenafuente, el tema general eren els petons, i a partir d'aquest tema ell explicava històries concretes que havia viscut.
- b. L'anècdota ha de tenir una **estructura narrativa**, amb **plantejament, nus i desenllaç**.
- c. L'anècdota pot estar relacionada amb un **tòpic cultural**. Per a aconseguir-ho, us heu de plantejar si el tema que heu escollit pot ser entès com una opinió que admet interpretacions o si és una realitat indiscutible.
- d. El **gir còmic** final que es planteja **ens ha de remetre a la narració de l'anècdota**. Si no té res a veure amb els fets que s'han estat explicant, no es podrà establir cap lligam i no es produirà l'efecte còmic desitjat.
- e. Podeu fer servir els **recursos narratius dels acudits** treballats per generar o potenciar l'efecte del gir còmic final.

Redacteu-la en dos paràgrafs d'unes 5-7 línies d'extensió cadascun. Al primer haureu de fer constar la presentació de l'anècdota i el plantejament del conflicte o opinió que voleu donar a conèixer, mentre que al segon haureu de desenvolupar aquest apartat per donar-li una conclusió que propiciï el gir còmic final.

Si necessiteu més models, podeu consultar els següents vídeos:

1. Berto Romero. Monòleg sobre la mort a *Que no surti d'aquí*. 25/ 07/ 2007

Del minut 0:26 al 0:48:

<https://www.youtube.com/watch?v=4ewbbR8UrRE&t=330s>

2. Alejandra Jiménez. Monòleg sobre convertir-se en una escriptora de novel·la rosa a *Que no surti d'aquí*.

Del minut al 3:33 al 4:16:

<https://www.youtube.com/watch?v=mlhyU6pl4Po>

Activitat 8

Els recursos retòrics en el monòlegs còmics

El que us presentem en aquesta activitat són fragments de diversos monòlegs. En cadascun d'ells veureu reflectit un **recurs retòric** diferent que pot ajudar a atorgar-li comicitat al text.

Abans que res, haureu de saber què és un recurs retòric. Redacteu una breu definició amb les vostres paraules i contrasteu-la després amb la informació que trobeu a la xarxa per acabar de completar la vostra definició inicial.

La repetició

Fragment 1

Chris Rock. Traducció del monòleg d'obertura a *Saturday Night Live*. 2/11/2014

Del minut 1:23 fins al 1:45: <https://www.youtube.com/watch?v=gYZLKgGhSZs>

“Penseu-hi un moment: vint-i-sis **milles**. Vint-i-sis milles! Vint-i-sis milles és un viatge llarg. Si truques a un dels teus amics i li dius:

- Ei tio, necessito que vinguis a recollir-me.
- On ets?
- A unes vint-i-sis milles.
- Doncs més val que agafis Uber”.

A partir del fragment llegit i de la visualització del vídeo, respongueu a les qüestions següents:

1. Quina informació es repeteix diverses vegades en aquest fragment?
2. Quina reacció provoca la repetició d'aquesta informació en el públic que escolta el monòleg?
3. Creieu que a banda de la repetició hi ha algun altre element que ajudi a fer que aquest recurs retòric pugui resultar còmic? Reviseu el vídeo i presteu atenció al moment en què el monologuista l'empra per respondre.
4. Quin és el significat de la paraula marcada en negreta al paràgraf? Busqueu la definició al DIEC en línia i copieu-la al vostre quadern.

La hipèrbole

Fragment 2

Alejandra Jiménez. Monòleg a *Que no surti d'aquí*.

Del minut 0:19 fins al 0:37: <https://www.youtube.com/watch?v=mlhyU6pl4Po&t=36s>

“Mira, jo l'altre dia havia d'agafar un avió cap a Sevilla, i volia un llibre *totxaco* per a estar entretinguda les disset hores que dura el viatge. (Riures) Una de vol, dues de vagues i retrasos i catorze per a anar a **Zanzíbar** a buscar les maletes”.

A partir del fragment llegit i de la visualització del vídeo, respongueu a les següents qüestions:

1. Per què creieu que el públicriu quan la monologuista comenta que un viatge a Sevilla en avió dura disset hores?
2. L'explicació de per què dura tant el viatge us sembla realista? Si no és així, com la definiríeu?
3. Considereu que el vostre coneixement del que és una espera (a l'aeroport, a la cua del supermercat) fa que trobeu l'explicació de la monologuista graciosa?
4. Sabeu on està Zanzíbar? I Sevilla? Busqueu una imatge d'un mapa del món per situar cadascuna de les ciutats. Creieu que la distància entre els dos llocs té a veure amb la comicitat d'aquest fragment?

L'ús de la llengua en el text

1. Sabeu què vol dir la paraula marcada en cursiva a la transcripció del fragment? Elaboreu una definició i afegiu a quina categoria gramatical pertany.
2. Aquesta paraula és un derivat. Identifiqueu quina és la seva arrel i quin sufix derivatiu conté. Quan tingueu identificades les dues parts, repetiu la mateixa operació amb les paraules següents:
 - **grandot:**
 - **veuassa:**
3. Coneixeu més paraules derivades en català? Escriviu-les i separeu l'arrel del sufix derivatiu. Després, compareu els sufixos amb els de les paraules anteriors per veure si són iguals o diferents.
4. Continueu veient el vídeo fins al minut 1:14. En aquest fragment posterior, la monologuista fa servir tota l'estona el català? Si no és així, quina altra llengua emprava en la seva narració?
5. Creieu que es tracta d'una persona que té com a llengua materna el català? Desenvolpeu la vostra resposta a partir de les frases que la monologuista diu en aquest segon fragment del vídeo que heu vist. Fixeu-vos en si es fa referència a algun aspecte lingüístic concret.

La comparació metafòrica

Fragment 3

Maria Rovira. *Els sostens negatius*. Monòleg de “Es busca oye Sherman” (Minoria absoluta). 15/ 06/ 2016

Del minut 1:14 fins al minut 1:26: <https://youtu.be/qAvDn7Hp2CM>

“Si mai heu portat *push-up* és com viure en hora punta tot el dia, i quan t’ho treus és com quan tothom baixa a Diagonal i les molècules tornen a fluir lliurement per l’aire”.

A partir del fragment llegit i de la visualització del vídeo, respongueu a les següents qüestions:

1. Identifiqueu amb què es compara portar uns sostenidors del model *push-up* en aquest fragment.
2. Enteneu la sensació a què fa referència la monologuista? Intenteu descriure-la amb una frase breu associant-la a una situació, un objecte o una persona concreta que us la provoqui.
3. Què és una comparació metafòrica? Consulteu el significat del terme “metàfora” al DIEC en línia. Intenteu enllaçar aquesta informació amb el contingut de la comparació que fa la Maria Rovira.
4. Existeixen comparacions que no siguin metafòriques? Si és així, intenteu explicar perquè no són metafòriques posant-hi un exemple.

L'ús de la llengua en el text

1. Quina és la partícula que ens ajuda a veure que hi ha una comparació en aquest fragment? Reviseu-lo per localitzar-la i encercleu-la. En cas que aparegui més d'un cop, encercleu-la de nou.
2. A quina categoria gramatical pertany aquesta partícula? Consulteu-ho al DIEC en línia i reproduïu la definició que més s'ajusti al seu ús en el fragment.

Practiquem els recursos retòrics treballats

Recupereu el text de l'anècdota amb un gir còmic final que vau escriure i intenteu introduir-hi algun dels tres recursos treballats (**la repetició, la hipèrbole o la comparació**). Si algun dels vostres textos ja en presentava un, intenteu afegir-ne un altre i subratlleu el que ja era present abans.

Un cop ho hagueu fet, intercanvieu el vostre text amb un/a altre/a company/a perquè identifiqui el recurs que heu afegit. El corrector/a que revisi el text haurà d'indicar el seu nom i cognom i la raó per la qual creu que el recurs presentat és una repetició, una hipèrbole o una comparació.

Activitat 9

El pas a l'oralitat del text escrit

Observeu el següent vídeo i respongueu les següents qüestions:

<https://www.youtube.com/watch?v=Uq-PUlq61pQ>

Fragment de *Bola de drac* (TV3, 05/07/ 2011).

1. Per què creieu que en Goku no entén en Kaito quan fa el joc de paraules transcrit a sota? Expliqueu-ho amb les vostres pròpies paraules.
 - *Ring, Ring*. El telèfon: sí, digui. Amb qui parlo? No sento res. Ai, perdoni, però tinc el telèfon **àfon**.
2. Sabeu què vol dir la paraula marcada en negreta? Consulteu la definició al DIEC en línia i assenyalau la categoria gramatical del mot.
3. “Un plat blanc pla ple de pebre negre” i “un tigre, dos tigres, tres tigres” són dues de les oracions amb les quals en Goku fa riure en Kaito. Quins diríeu que són els sons que més apareixen a la primera frase? I a la segona?
4. A quina de les figures retòriques treballades a l'activitat anterior associaríeu aquest ús del mateix so diverses vegades?
5. Coneixeu frases o dites populars en les quals hi hagi força presència d'un mateix so? Si és així, redacteu-les a sota.
6. Considereu que el que s'expliquen els dos personatges del vídeo són acudits? Desenvolpeu la vostra resposta donant arguments a favor o en contra de considerar-los acudits.

7. Creieu que la repetició de sons pot ser útil quan es representa un monòleg? Se us acuden altres recursos orals que puguin ser importants per a representar un monòleg còmic? Discussiu-ho en grup i preneu nota de les idees que vagin sorgint.

Activitat 10

Elaboració del guió del vostre monòleg còmic

D'acord amb tots els elements que heu treballat al llarg d'aquesta proposta, us plantegem que redacteu el guió d'un monòleg còmic que posteriorment haureu de representar enfront dels/les vostres companys/es.

Característiques que ha de tenir el monòleg

- Ha de ser un monòleg on parleu d'un **tema identificable** per als/les vostres espectadors/res (pot ser un **tòpic cultural**).
- El tema haurà d'estar associat a diverses **anècdotes reals o inventades** (de dues a tres com a mínim). A partir d'elles, podreu anar **acotant el tema** del monòleg.
- Haureu d'introduir un **cop d'efecte** (*punchline*) durant el desenvolupament d'alguna de les anècdotes. Combineu-lo amb els **recursos narratius** que us vagin millor per desenvolupar l'anècdota.
- El vostre guió també ha d'incloure **un dels tres recursos retòrics** que s'han treballat a classe.

Presentació del text

- Extensió recomanada del text: **d'una a dues pàgines**.
- Divisió del text en tres paràgrafs. Al primer paràgraf, ha de constar la **presentació del tema**. Al segon, el **desenvolupament** de les diverses anècdotes, i al tercer, la **conclusió** del monòleg.
- A més de la gravació del vostre monòleg, també se us demanarà que **lliureu el guió escrit** per avaluar-lo. Per aquesta raó, el text ha d'anar encapçalat pel **títol** que li doneu al vostre monòleg, el **nom de la proposta** (*El club de la comèdia catalana*), el vostre **nom i cognoms** i el **curs i grup** al qual aneu.

Per a la representació del monòleg

- Si heu escrit el monòleg en parella, haureu de **dividir-vos la representació del text**.

- Durant la representació que realitzareu a l'activitat següent, és important que sigueu capaços/es d'**establir contacte visual amb el públic**. Heu d'intentar trobar l'equilibri entre el seguiment del guió i l'atenció cap als/les vostres espectadors/es. Estigueu també atents/es a la **pronúncia** i als **gestos** que feu servir durant la representació.

Activitat 11

Assaig general

En aquesta activitat realitzareu la interpretació dels vostres monòlegs enfront de la resta de companys/es. L'objectiu és que pugueu **millorar el guió a partir de les seves reaccions**.

Un cop finalitzades les representacions haureu d'emplenar dues rúbriques. La primera és per **autoavaluar el vostre treball** amb el guió i amb la representació realitzada. La segona servirà per a **coavaluar el treball d'un/a dels/les vostres companys/es**. En el cas d'aquells monòlegs que hagin estat escrits i representats per parelles, la rúbrica d'autoavaluació s'emplenarà de forma conjunta, i el/la company/a que coavalua el monòleg fet en parella tindrà en compte la feina feta per les dues persones.

Rúbrica d'autoavaluació

	Molt	Bastant	Poc	Gens
1. He/ Hem presentat una anècdota còmica i l'he/l'hem enllaçat amb un tema més ampli o amb un tòpic cultural.				
2. He/ Hem dividit l'anècdota en un plantejament inicial, un desenvolupament del conflicte i un desenllaç.				
3. He/ Hem inclòs un cop d'efecte enmig de la narració d'una anècdota emprant recursos narratius que s'han treballat a classe.				
4. He/ Hem emprat almenys un dels tres recursos retòrics presentats a classe al monòleg.				
5. He/ Hem prestat atenció a l'entonació i els gestos emprats durant la representació del monòleg.				

6. He/ Hem mantingut contacte visual amb el públic.				
---	--	--	--	--

Hi ha algun aspecte més sobre el qual vulguis/vulgueu emetre una valoració personal?
En aquest espai pots/podeu fer-ho.

Rúbrica de coavaluació

	Molt	Bastant	Poc	Gens
1. El/ La company/a o companys/es ha/han elaborat el monòleg a partir d'una anècdota còmica relacionada amb un tema més ampli o amb un tòpic cultural-				
2. El/ La company/a o companys/es ha/han dividit l'anècdota en un plantejament inicial, un desenvolupament del conflicte i un desenllaç.				
3. El/ La company/a o companys/es ha/han inclòs un cop d'efecte enmig de la narració d'una anècdota emprant els recursos narratius que s'han treballat a classe.				
4. El/ La company/a o companys/es ha/han emprat un dels tres recursos retòrics presentats a classe al monòleg.				
5. El/ La company/a o companys/es ha/han prestat atenció a l'entonació i els gestos emprats durant la representació del seu monòleg.				
6. El/ La company/a o companys/es ha/han mantingut contacte visual amb el públic.				

Hi ha algun aspecte més sobre el qual vulguis emetre una valoració personal? En aquest espai pots fer-ho:

Activitat 12

Reescriptura i gravació dels vostres monòlegs

D'acord amb les valoracions que heu fet dels vostres monòlegs, les que han elaborat els vostres companys/es com a espectadors/res i la que us faci el/la professor/a, haureu de **reescriure el guió** del vostre monòleg per millorar aquells aspectes que se us hagin assenyalat o que vosaltres mateixos/es hagueu detectat que són millorables.

Poseu especial èmfasi en les modificacions realitzades per tal que s'evidenciïn en la darrera **representació que gravareu** del vostre monòleg i en la **còpia escrita del guió** que també heu d'entregar. Tots dos materials hauran de ser **penjats al Moodle** de l'assignatura per a ser avaluats.

Recordeu també **afegir títols de crèdit a l'inici i al final de la gravació**. Als d'inici ha de constar el **títol que li doneu al vostre monòleg** i el de la **proposta didàctica** (*El club de la comèdia catalana*). Als títols de crèdit finals hauran de constar el **nom/noms dels/les alumnes** que ha/han creat el monòleg i el **curs i grup** al qual aneu.

Activitats adaptades per alumnes amb NEE

El club de la comèdia catalana

Nom i cognoms de l'alumne/a:

Activitat 1. Aprendre a reconèixer l'anècdota còmica

Llegiu el següent text i respongueu a les preguntes:

Què és el singlot?

Sóc professora d'anglès per a nens petits. Una vegada estava a una classe amb nens de 4 anys i una nena no parava de dir-me: "Cristina, tinc singlot! Tinc singlot!", i jo no entenia res del que em deia.

La nena feia la classe sense problema, però em va dir una altra vegada: "Cristina, tinc singlot!". Quan m'ho va tornar a repetir vaig pensar que la nena tenia alguna malaltia. Em vaig apropar i li vaig tocar el cap per veure si tenia febre. Li vaig preguntar si li feia mal la panxa o el cap, però em va dir que no.

Em vaig preocupar molt, i quan ja estava a punt de sortir de classe per anar a parlar-ho amb la meva cap, la nena va fer "hip", i aleshores vaig entendre què volia dir "singlot". Va ser molt divertit!

Text adaptat del CPNL de Sant Andreu. Alumnes nivell A2.

<http://blogs.cpnl.cat/santandreu/2012/10/08/explicuem-una-anecdota/>

Comentem el text

1. Com es diu la noia que explica aquesta història? Encercla el seu nom al text.
2. On treballava?
3. Qui parla amb la noia? Què li diu?
4. Per què la noia vol anar a buscar la seva cap? Com és que no ho fa?
5. Per què creieu que la noia diu "va ser divertit" al final de la història?

Les paraules del text

1. Sabeu què vol dir **singlot**? Busqueu la paraula al text per saber què significa.
2. Quina relació hi ha entre el so "hip" que fa la nena i el singlot? Feu servir el dibuix de sota per explicar-ho.

3. Sabeu alguna altra paraula que es faci servir per dir "singlot"? Quines feu servir vosaltres? Apunteu-les totes al vostre quadern.

4. La paraula **cap** apareix dues vegades al text. Busqueu els dos llocs on apareix i encercleu-la.
5. Què vol dir el primer “cap” que apareix al text? Què vol dir el segon “cap” que apareix al text? Si teniu dubtes, feu servir el diccionari per veure totes les definicions de la paraula.

Activitat 2. L’anècdota divertida: els temes i el final inesperat

Viatge fins a l'aeroport

Fa uns anys me'n vaig anar de vacances a Eivissa. L'avió sortia de l'aeroport de Barcelona i vaig haver d'agafar el tren a l'estació de Sants per anar-hi. Em vaig equivocar de tren i en vaig agafar un que anava a l'Hospitalet. No ho sabia, així que en arribar a l'Hospitalet vaig haver de canviar de tren. Una hora després vaig arribar a l'aeroport.

Jo pensava que havia perdut l'avió, però vaig arribar a temps de facturar la maleta.

I, després de tant de patir, vaig acabar esperant una hora a l'aeroport per un retard!

Text adaptat del CPNL Vallès Oriental. Diari d'aula del nivell bàsic

<http://blogs.cpnl.cat/diaridaulabasic/2014/02/23/anecdotes/>

Vocabulari del text

Eivissa: una de les tres illes que forma part de les Balears junt a Mallorca i Menorca.

L'Hospitalet: ciutat del Barcelonès que queda a la vora del riu Llobregat.

Facturar la maleta: servei de pagament que permet viatjar en avio amb una o més maletes.

Comentem el text

1. On se n'anava el noi de vacances?
2. Per què va agafar un tren des de l'estació de Sants?

3. Cap a on anava el tren que va agafar?
4. Què va fer quan va arribar a l'Hospitalet?
5. Què li va passar al final?
6. Us ha resultat graciós el final de la història? Per què?

Temes de les anècdotes divertides i final inesperat

Podeu explicar **anècdotes divertides sobre molts temes**. A l'anècdota de la primera activitat, el tema era la **paraula que la protagonista no sabia**.

A l'anècdota de segona activitat, el tema són els **problemes per a marxar de viatge del protagonista**.

Els temes són diferents, però les dues anècdotes són divertides perquè tenen un **final inesperat**.

La primera anècdota té gràcia perquè al final la protagonista **descobreix el significat de la paraula pel que fa un altre personatge** (la nena que té singlot fa "hip").

La gràcia de la segona anècdota és que, després de tots els problemes que el protagonista té per a arribar a temps a l'aeroport, **el seu vol va amb retràs**.

Aprenem a reconèixer un final inesperat

1. Us donem dos possibles finals per al text següent. Escolliu el que us sembli més inesperat.

Una professora va preguntar a una classe amb nens i nenes de 1r d'ESO:

- "Quins aliments estan fets amb llet de vaca?"
- "El iogurt!", va dir un nen.
- "El formatge", va dir una nena.
- "Les dents", va dir un altre nen.
- "Les dents?", va dir la professora. "Vols dir que les dents es fan fortes gràcies a la llet, no?", li va preguntar.

- a. "Sí, perdó: m'he equivocat", va contestar el nen.
- b. "No! Vull dir les dents de llet!", va

contestar el nen.

Les paraules del text

2. Fixeu-vos en la imatge de sota. A dalt de tot diu "Et fas gran. Cauen les dents". Com es diuen aquestes dents que ens cauen quan som petits? Encercleu la resposta correcta.

- a. Dents de formatge
- b. Dents de llet
- c. Dents de iogurt

3. Completeu la frase i escriviu-la al costat de la dent del dibuix.

Sóc una dent de, però no sóc un aliment!

Escrivim un final inesperat d'una anècdota divertida

Ara que ja heu vist com són els finals inesperats de les anècdotes divertides, us proposem escriure'n un. L'heu d'escriure per a la història que us proposem a sota. Per escriure aquest final, calen dues coses:

- Ha d'estar relacionat amb el que s'explica a la història.
- Ha de ser inesperat, però també divertit.

Anècdota d'un viatge al Japó

L'any passat vaig anar amb la meva família de vacances al Japó. Mentre esperàvem el tren a l'estació d'Osaka, em van entrar ganes d'anar al lavabo. Vaig anar al lavabo de

l'estació, però quan vaig entrar em vaig trobar amb una sorpresa: el vàter tenia molts botons! Tots els botons tenien a sobre rètols en japonès, i jo no entenia res. Necessitava saber quin botó havia de prémer per estirar la cadena del vàter!

De sobte, vaig veure que hi havia un botó vermell més gros. Vaig pensar que aquell botó devia de servir per estirar la cadena. El vaig prémer, i aleshores...

Escriviu aquí el vostre final inesperat

Vocabulari del text

Japó: país situat a una illa de l'Àsia Oriental.

Osaka: tercera ciutat més gran del Japó.

Japonès: llengua parlada al Japó.

Rètol: etiqueta que es posa a un objecte per saber què és.

Activitat 3. Inici, nus i desenllaç per explicar una anècdota

Les anècdotes divertides són **petites narracions** on una persona explica una situació còmica que li ha passat a ell/ ella o a una altra persona. Com que són narracions, tenen sempre un **inici**, un **nus** i un **desenllaç**.

A l'**inici** expliquem en quin **lloc** i en quin **temps** viuen els personatges que surten a l'anècdota. També apareix el **tema** del que es parlarà a l'anècdota.

Al **nus** expliquem com passen els **fets o accions** de l'anècdota. És la part més llarga de la història explicada.

Al **desenllaç** s'explica el final de l'anècdota. Hem d'escriure un **final inesperat i divertit** perquè l'anècdota sigui graciosa.

Practiquem l'escriptura de l'inici, el nus i el desenllaç d'una anècdota divertida

Ara que ja sabeu com és cada part de l'anècdota, us proposem escriure l'inici, el nus i el desenllaç per separat.

Per a ajudar-vos, us donarem algunes característiques per a escriure cada part. També us ensenyarem exemples d'inicis, nusos i desenllaços que us serviran de model per escriure els vostres.

Redactem l'inici

Llocs on podeu començar l'anècdota

- El pati de l'institut.
- De viatge amb la vostra família a un altre país.

Temps on es pot situar l'anècdota

- El passat (*fa unes setmanes, fa uns mesos, fa dos anys*).
- El present (*avui al matí, aquesta tarda, ara al vespre*).

Temes de l'anècdota

- El personatge protagonista entén malament unes paraules que li diuen.
- Els membres d'una família tenen problemes durant un viatge.

Exemples de com començar a escriure l'inici

1. La setmana passada (**temps**) estava al pati de l'institut (**lloc**). En Marc i la Marta van venir i em van dir si volia jugar a pica paret amb els de la classe. Jo em vaig quedar estranyat. No entenia perquè volien jugar a donar cops a la paret (**tema**).
2. Fa dos anys (**temps**), vaig anar amb la meva família a Xile (**lloc**). La meva mare i el meu pare són d'allà, però la meva germana petita i jo no hi havíem estat mai. Ens havien explicat que aniríem a un lloc que està a la frontera amb el Perú, però no sabíem que hauríem d'anar en autobús des de Santiago de Xile. Va ser un viatge molt llarg i pesat per a tots, i jo només pensava en tornar a Barcelona (**tema**).

Redactem el nus

D'acord amb l'inici que hagueu escrit, podeu seguir la història de diferents maneres:

- El personatge que ha entès malament unes paraules comença a fer accions estranyes per als altres personatges.
- Els membres de la família han de resoldre nous problemes durant el seu viatge.

Exemples de com escriure el nus

1. Aleshores vaig anar amb ells, i mentre decidien qui parava, jo em vaig posar a picar a la paret. Quan van sentir el soroll, tots es van girar i em van mirar amb una cara molt rara.

(La resta de personatges s'estranyen de les accions del personatge protagonista).

2. Finalment, vam arribar a un poble de la regió de Tarapacà, que és d'on són el meu pare i la meva mare. Una senyora gran va venir a buscar-nos, i ens va començar a parlar una llengua estranya.
 - “És la vostra àvia”, ens va explicar la meva mare.
 - “Com és que parla així?”, li vaig preguntar jo.
 - “És que parla quítxua”, va dir ella.

La meva mare ens va explicar que hi havia gent que parlava aquesta llengua al poble. La majoria sabien castellà, però la gent més gran com la meva àvia parlaven només quítxua. La meva germana i jo ens vam posar tristos, perquè crèiem que si no sabíem quítxua, no podríem parlar amb l'àvia.

(El personatge protagonista i la seva germana tenen un nou problema).

Redactem el desenllaç

D'acord amb el que heu escrit al nus, podeu escriure diferents desenllaços:

- Expliqueu com la resta de personatges li diuen al protagonista que ha entès malament unes paraules.
- Els problemes que tenien els membres de la família s'acaben resolent bé.

Exemples de desenllaços

1. - “No es juga així?”, vaig preguntar jo.

La Marta em va somriure i em va dir:

- “Abans de picar a la paret hem de decidir qui para, però si piques així de bé segur que guanyes”, em va contestar.

Des d’aleshores ja sé com es juga, i és veritat: com que pico ràpid i bé guanyo molts cops!

(Els altres personatges li expliquen al protagonista que ha interpretat malament unes paraules).

2. Vam anar tots a casa de la meva àvia, i aleshores vaig conèixer a la meva tieta i als meus cosins. Ells eren un nen i una nena petits com la meva germana i jo, i com que parlaven quítxua i castellà, ens explicaven el que deia l’àvia quan parlava en aquesta llengua.

Vam passar dos mesos en aquell poble, i quan vam marxar la meva germana i jo sabíem fins i tot fer bromes en quítxua! Aquell viatge va començar sent horrible, però va acabar sent el millor de la meva vida.

(Els problemes dels membres de la família s’acaben resolent bé).

Vocabulari dels exemples

- **Pica paret:** joc tradicional en què la persona que para es posa de cara a la paret mentre la resta de jugadors intenten acostar-se a aquesta persona sense ser vistos per donar un cop a la paret.
- **Xile:** país d’Amèrica del Sud (vegeu la imatge del mapa).
- **Santiago de Xile:** ciutat més gran de Xile i capital del país.
- **Regió:** lloc que limita amb un altre per fronteres naturals (muntanyes, rius) o artificials (límit entre províncies).
- **Tarapacà:** zona situada al nord de Xile, a la frontera amb el Perú.
- **Quítxua:** llengua parlada per comunitats indígenes d’Amèrica del Sud.

Activitat 4. Expliquem la nostra anècdota divertida

Ja heu pogut escriure les tres parts de la vostra anècdota divertida. Ara és hora d’ajuntar-les per a tenir un text sencer.

Com ajuntar les parts de la vostra anècdota

Inici

Reviseu el text i afegiu paraules sobre:

- El temps (*aquesta setmana, fa uns anys*).
- El lloc (*estàvem al pati, vam anar de vacances a Xile*).

Nus

Reviseu el text i afegiu paraules per relacionar el nus amb l'inici com les següents:

- *Aleshores, finalment, després, al cap d'una estona.*

Desenllaç

Reviseu el text i afegiu paraules per relacionar el desenllaç amb el nus com les següents:

- *Al final, després de tot, des d'aleshores, des d'aquell dia.*

Un cop hagueu acabat, **torneu a escriure el text amb les paraules que heu afegit.**

Aquest text us servirà de **guió** per a explicar la vostra anècdota en veu alta davant dels vostres companys/ companyes de classe.

Recomanacions per fer la lectura

- Demaneu als vostres companys/es que us **ensenyin les parts del text en fulls o cartolines**. Així podreu llegir el text mirant a la resta de companys/ companyes.
- Si hi ha **diàlegs** al text, **demaneu a un/una company/companya que els llegeixi amb vosaltres**.
- **Llegiu el text a poc a poc**. Això ajudarà a que s'entengui millor la història que esteu explicant.

Quan acabeu la lectura en veu alta, haureu d'emplenar dues rúbriques. Amb la primera valoreu la vostra lectura, i amb la segona valoreu la d'un/una dels/les vostres companys/companyes.

Rúbrica 1. Valoració de la meva lectura

	Molt	Bastant	Poc	Gens
He llegit a poc a poc i s'entenia el que deia				
He mirat cap endavant mentre llegia				
Ha quedat clar que al meu text hi havia diàlegs				
El tema de l'anècdota s'entén bé				
La meva anècdota tenia un inici, un nus i un desenllaç ben enllaçats				
L'anècdota té un final inesperat i divertit				

Rúbrica 2. Valoració de la lectura del/la meu/meua company/ companya

	Molt	Bastant	Poc	Gens
Ha llegit el seu text a poc a poc i s'entenia el que deia				
Ha mirat cap endavant mentre llegia				
Ha quedat clar que al seu text hi havia diàlegs				
El tema de la seva anècdota s'entén				
La seva anècdota tenia un inici, un nus i un desenllaç ben enllaçats				
L'anècdota tenia un final inesperat i divertit				

Activitat extra: gravació de la vostra anècdota divertida

Podeu gravar la lectura de la vostra anècdota divertida per penjar-la a l'espai Moodle de l'assignatura: així la resta de companys/companyes la podran veure a la xarxa.

Característiques del vídeo:

- Rètol al principi amb el **títol de l'anècdota**.

- Rètol al final amb el vostre **nom i cognoms** i el **curs i classe a la que aneu**.